

MUSTANG

Premiéra 24. března 2016

Pět sester bojuje za svobodu a právo na lásku.

* Nominace na Oscara a Zlatý glóbus *

** Cena LUX Evropského parlamentu, cena FIPRESCI za Objev roku (Evropské filmové ceny),
cena Goya pro nejlepší Evropský film **

Vesnice na severu Turecka, začátek léta. Lale a její čtyři dospívající sestry si po cestě ze školy hrají s místními chlapci. Po vesnici se rozběhne zpráva o domnělých nemravnostech a nevinná hra brzy přeroste ve skandál s nečekanými následky. Tradičně smýšlející babička a strýc proměňují jejich domov ve vězení, školu nahrazují lekce domácích prací a vaření. Rodina jim domlouvá ženichy. Pět sester spojených touhou po svobodě se rozhodne vzepřít útlaku a rozbít okovy konzervativní společnosti, která je svazuje.

Výjimečný debut režisérky **Deniz Gamze Ergüvenové** má za sebou právem už řadu úspěchů včetně nominace na Oscara pro zahraniční film. Dramatický a dojemný příběh o cestě za svobodou a hledání vlastní identity je zároveň nadčasový a univerzální. Už samotný název filmu evokuje bajku o divokém koni, který se stává symbolem dívek uvězněných za pomyslnými i skutečnými mřížemi. Navzdory vážným tématům, která film přináší, je jeho tón svěží, lehký a půvabný, stejně jako dívky, které stojí v jeho středu.

TRAILER: <https://www.youtube.com/watch?v=ABNB3zw5BAo>

INFO: <http://artcam.cz/mustang/>

Film bude v české předpremiéře uveden na festivalu FEBIOFEST 2016

Režie: Deniz Gamze Ergüvenová / **Scénář:** Deniz Gamze Ergüvenová, Alice Winocour / **Hrají:** Güneş Nezihe Şensoy, Elit İscan, Doğa Zeynep Doğuşlu, Tugba Sunguroğlu, İlayda Akdoğan, Nihal G. Koldas, Ayberk Pekcan / **Kamera:** David Chizallet, Ersin Gök / **Hudba:** Warren Ellis / **Rok:** 2015 / **Stopáž:** 94 minut / **Země:** Francie, Německo, Turecko / **Jazyk:** turecky s českými titulky / **Přístupnost:** přístupný

Deniz Gamze Ergüvenová (1978)

Narodila se v Ankaře, ale vyrůstala ve velmi kosmopolitním prostředí mezi Francií, Tureckem a USA. Jako nadšená milovnice kinematografie po studiu literatury a africké historie v Johannesburgu vystudovala režii na La Fémis v Paříži. Její závěrečná práce, krátký film *Bir Damla Su (Une goutte d'eau)* byl uveden na festivalu Cinéfondation a vyhrál cenu *Leopards of Tomorrow* na festivalu v Locarnu. Devatenáctiminutový film, který začíná obrazem zahalené ženy vyfukující žvýkačkovou bublinu, vypráví příběh mladé turecké ženy (ztvárnila ji sama režisérka), která se bouří proti patriarchálním sklonům a autoritářství mužů ve své komunitě.

Po skončení studia na La Fémis vytvořila projekt debutového celovečerního snímku, odehrávajícího se v Los Angeles během nepokojů v roce 1992. Projekt nazvaný Kings byl vybrán Screenwriters Lab festivalu v Sundance, Deniz Gamze Ergüvenová se však rozhodla nejprve natočit snímek *Mustang*, na kterém scénáristicky spolupracovala s Alice Winocourovou v roce 2012. *Mustang* je příběhem emancipace a silnou ženskou výpovědí o současném Turecku. Režisérka jej natočila v okolí vesnice İnebolu v severním Turecku, 600 km od Istanbulu.

Filmografie:

2014 *Mustang* (celovečerní)

2006 *Bir damla su (Une goutte d'eau)* (krátký film)

2006 *Mon trajet préféré* (krátký film)

Režisérka Deniz Gamze Ergüvenová s herečkami filmu Mustang.

Rozhovor s Deniz Gamze Ergüvenovou:

Narodila jste se v Ankaře, ale většinu života strávila ve Francii. Proč jste se rozhodla svůj celovečerní debut natočit v Turecku?

Větší část mojí rodiny v Turecku žije a celý život se tam vracím. Příběhy odehrávající se v Turecku mě obzvlášť přitahují, protože je to oblast naplněná neklidem, vše se tu proměňuje. Situace se v poslední době zhoupla opět více konzervativním směrem, ale pořád je tu cítit síla a energie. Máte tu pocit, že jste v srdci něčeho důležitého, že všechno se může okamžitě dát do pohybu nečekaným směrem. Je to také neuvěřitelný zdroj příběhů.

Mustang je příběhem emancipace, stejně jako váš krátký absolventský film. Jak tento projekt vznikl?

Chtěla jsem mluvit o tom, jaké to je být dívkou a ženou v dnešním Turecku, kde otázka žen je víc než kdykoli dříve velkým společenským tématem. Skutečnost, že se díky častým pobytům ve Francii dívám na situaci jinýma očima, hrála samozřejmě důležitou roli. Pokaždé když se vracím do Turecka, cítím tu určitou formu nátlaku, která mě vždy překvapí. Vše, co nějak souvisí s ženskostí je neustále redukováno na sexualitu. Jako kdyby cokoli, co žena nebo i mladá dívka dělá, bylo zabarveno sexuálně. Někteří ředitelé škol prý například zakazují chlapcům a dívkám po cestě do tříd používat stejná schodiště. Staví pro ně oddělená schodiště. Propůjčují tak silný erotický náboj i těm nejbanálnějším věcem; cesta po schodech se najednou mění na něco strašně závažného. Ukazuje to na absurditu takového druhu konzervativismu: vše je sexuální. Vede to k tomu, že děti neustále mluví o sexu. A vynořuje se koncept společnosti, který omezuje ženy na stroje určené k plození dětí, které jsou dobré jen na domácí práce. Turecko bylo jednou z prvních zemích, které v 30. letech minulého století přiznalo ženám možnost volit. A najednou musíme hájit základní práva, jako třeba právo na potrat. Je to smutné.

Proč dostal film anglicky znějící název - Mustang?

Mustang je divoký kůň, který skvěle symbolizuje pěti mých odvážných a nezkrtných hrdinek. I vizuálně jejich vlasy připomínají hřívy a po vesnici se pohybují jako pádící stádo mustangů. I příběh samotný se žene vpřed tryskem jako divoký kůň, a tato energie je srdcem mého filmu.

Nakolik je váš film osobní zpovědí?

Situaci z úvodu filmu, kdy dívky vyvolají skandál tím, že vylezou chlapcům na záda, a stihne je za to krutý trest, jsem sama zažila jako teenager. S tím rozdílem, že jsem tehdy sklonila hlavu a v žádném případě neměla odvahu se tomu postavit. Uběhly roky, než jsem si dovolila vůbec jenom protestovat. Chtěla jsem, aby postavy ve filmové verzi byly skutečnými hrdinkami. A jejich odvaha se jim musela vyplatit. Vidím tu pěťici dívek jako pětihlavou saň, která přijde o hlavu, kdykoli některá z nich zmizí z příběhu, ale poslední zbývající část přesto nakonec zvítězí. Je to proto, že starší sestry se nechaly svést představou, že nejmladší, Lale, odmítá jejich osud.

Vypadá to, že podle vás představuje jedinou cestou ven vzdělání.

Zamezení přístupu do školy a reakce na to jsou pro příběh zásadní, ale nejsem v tomto ohledu militantní. Film není politický proslov. Film dokáže vyjádřit věci mnohem citlivěji a silněji, než bych to kdy dokázala vyjádřit slovy. Vidím ho jako pohádku s mytologickými motivy – jako je Minotauros, hydra (pěťice dívek spojených v jedno tělo) a míč, znázorněný fotbalovým zápasem, kterého se dívky chtějí zúčastnit.

Rodina s pěti mladými dcerami, které probouzejí touhy místních chlapců, a proto musí být chráněny pro jejich vlastní dobro. Nelze si nevzpomenout na film *Sebevraždy panen* Sofie Coppoly. Jaké jsou vaše filmové inspirace?

Viděla jsem *Sebevraždy panen* po premiéře a četla i knižní předlohu Jeffreyho Eugenidese, ale Mustang není odkazem na ně. O nic víc, než je odkazem na *Rocco a jeho bratři*. Mnohem spíš mě ovlivnil film *Salò aneb 120 dní Sodomy*, v tom smyslu, že Pasolini vypráví pomocí nechutného příběhu příběh společnosti v zajetí fašismu. Hledala jsem podobnou formu oddělení stylu od obsahu. Často jsem si při psaní scénáře nechávala DVD s filmem běžet v pozadí. Shlédla jsem také mnoho filmů o útěku z vězení, jako třeba *K smrti odsouzený uprchl* Roberta Bressona nebo *Útěk z Alcatrazu*. Ačkoli je můj příběh zasazen do důvěrně známého rámce rodinného života, jde vlastně o příběh útěku z vězení. Než jsme začali točit, pouštěla jsem herečkám každý den jedno DVD – Bergmannovo *Léto s Monikou*, *Fish Tank*, *Německo v roce nula* (R. Rossellini), *Dítě bratrů Dardennových* a různé další filmy – pokaždé s nějakým konkrétním záměrem.

Některé jsem jim také pouštěla jednotlivě. Například Ilaydė Akdoğan, která hraje Sonay, jsem pustila *Zběsilost v srdci* Davida Lynche a mnoho filmů s Marilyn Monroe, kvůli ztvárnění neostré hranice mezi nevinností a otevřenou sexualitou.

Není náhodou, že jste si za dějiště příběhu zvolila odlehlou vesnici Inebolu u Černého moře, 600 km od Istanbulu. Izolace přispívá k pocitu útlaku, který diváci zažívají...

Ano, to místo akcentuje pocit, že jste na konci světa. Šlo mi primárně o umělecký dojem z pohádkové krajiny s klikaticími se pobřežními cestami a zneklidňujícími lesy. Je to místo, na které je těžké se dostat. Pár měsíců před natáčením tu nebylo žádné letiště a nikdy tu nikdo nenatočil žádný film. Měla jsem skutečný pocit izolace. Nejenom, že se do těch nejodlehlejších vesnic novinky dostanou jenom skrz oficiální kanály, v každém domě také najdete pytle s uhlím – dárek od tehdejšího premiéra, který je dnes již prezidentem. Lidé cítí blízkost, až rodinné pouto s režimem, který k nim důvěrně promlouvá z médií. Jen na málo místech byste nenašli zapnutou televizi s řečnickými papaláši. Když jsme skončili, postavili 90 kilometrů od míst, kde jsme točili, letiště, odkud odlétá jedno letadlo denně. Bylo to jako závan čerstvého větru, jako by se něco prolomilo.

Během natáčení jste byla těhotná. Jaké to pro vás bylo?

Bylo to úderné komando. Byla jsem přesně v půlce těhotenství, když jsme začali a natáčeli jsme 12 hodin denně, šest dnů v týdnu. Byla jsem ve stejně zranitelné pozici jako dívky, což nebylo špatné, protože to znamenalo, že jsme na stejné lodi. Tři týdny před začátkem hlavního natáčení, kdy bylo vše připraveno, nás opustil producent. Bylo to jako kdyby pilot v půlce letu vystoupil z letadla. Natáčení se zastavilo, štáb se začal rozpadat. Všechno, co jsem připravila, se začalo rozpadat. Nakonec jsme sehnali jiného producenta a pokračovali v natáčení, ale situace, kdy jsem málem o to všechno přišla, pro mě byla obrovskou motivací. Bylo to takové drama, že jsem všechny donutila překonat sama sebe a film zachránit. Každý záběr byl otázkou života a smrti. Lidé jsou schopní neuvěřitelných věcí, když přijde krize. Denně jsme doslova od základů stavěli scény, které jsme tentýž den natáčeli. Bylo to neuvěřitelně intenzivní dobrodružství a balancování na hraně. A velký zázrak.

Proč jste produkovala film ve Francii?

Mé filmové kořeny jsou ve Francii, vystudovala jsem filmovou školu La Fémis, a potkala tu lidi, kteří zásadně ovlivnili moji kariéru. Například Oliviera Assayase, který mě přímo i nepřímo podporoval, vždy tu pro mě byl a dával na mě pozor. Totéž platí o Davidu Chizalletovi, mém hlavním kameramanovi, který točil i můj závěrečný školní projekt *Une goutte d'eau*. David má skvělé vidění, energii a nadšení, ve smyslu jakým doprovází herce. Pohybuje se kolem nich jako kočka. Je také naprostým filmařským nadšencem. V Cannes byly tři jeho snímky a plně si to zaslouží. Alice Winocourová také studovala na La Fémis, ale v jinou dobu než já. Seznámily jsme se v roce 2011 na workshopu při festivalu *Cinéfondation*. Byly jsme jediné dvě ženy, které vybrali, a obě jsme měly docela kolosální projekt na to, že šlo o debut – v jejím případě šlo o film *Augustine*, který nakonec realizovala, v mém případě projekt *Kings*, který jsem prozatím odložila. Už jsem chtěla všechno vzdát, ale Alice mi poradila, ať začnu s něčím menším, co každého hned nezastraší. Poslala jsem jí námět na Mustanga a společně jsme začaly pracovat na scénáři. Byla mi velkou oporou, jako trenér pro boxera.

O hudbu k filmu jste požádala Warrena Ellise, který je mimo jiné členem Bad Seeds Nicka Cavea.

Jeho hudba je vždy veskrze narativní. Když hraje Warren na housle, je to jako byste slyšeli někoho vyprávět

příběh. A jeho kompozice jsou neuvěřitelné. Z uměleckého hlediska jeho hudba a výběr nástrojů přesně sedí k prostředí filmu – velký dům ze dřeva, krajina u Černého moře... Ještě než jsem se s ním vůbec setkala, jsem si pouštěla jeho hudbu k fotkám lokací a bylo to přesně ono. Naše první setkání bylo neuvěřitelně silné, ale neměl na projekt čas. Musela jsem za ním slídit a počíhat si na něj. Co se mi opravdu líbí na našem spojení a zvídavosti, kterou jeden ve druhém vyvoláváme, je skutečnost, že jde o průnik kultur natolik vzdálených, jako jsou od sebe vzdálené Turecko a Austrálie.

Kde jste našla svou pěťici hrdinek?

Vyhlásili jsme masivní konkurz a během devíti měsíců se setkali se stovkami mladých dívek jak ve Francii, tak v Turecku. Vzhledem k tématu filmu bylo důležité, aby nás samy kontaktovaly. Dvě výjimky představují Elit İncan (Ece) a Tuğba Sunguroğlu (Selma). Elit jediná měla předchozí hereckou zkušenost. Jako dítě hrála hlavní roli ve dvou filmech Rehy Erdema, *Times and Winds* (2008) a *My Only Sunshine* (2009). Byla pro mě svým způsobem múzou, psala jsem scénář pro ni a bála se, aby ze své postavy nevyrostla, než se uskuteční natáčení.

Tuğbu Sunguroğlu (představitelku Selmy) jsem potkala v letadle z Istanbulu do Paříže během práce na scénáři. Krom její zjevné nespoutanosti mustanga jsem v ní zaznamenala i velkou osobnost. Několikrát kolem mě prošla, než jsem ji zastavila a promluvila s její rodinou. Udělali jsme několik obrazových zkoušek. Byla velmi mladá a nikdy předtím nehrála, bylo to dojemné. Napoprvé byla tak nervózní, až vypadala, že dostane infarkt. Pak se do role úplně ponořila. Ostatní představitelky hlavní pěťice, Güneş Şensoy, Doga Doğuşlu a İlayda Akdoğan prošly konkurzem. Pokaždé to bylo jako láska na první pohled. Přes svůj mladý věk neměly nakonec s hraním nejmenší problém. Důležité bylo dát dohromady celou skupinu, ne pět různých hereček. Musíte ztvárnit celou strukturu navzájem provázaných vztahů. Vyzkoušela jsem mnoho kombinací, až do sebe konečně všech pět zapadlo. Brzy se spojily a začaly se pohybovat jako jedna bytost... Jedna z nich (ne vždy ta samá) se ujala vedení a všechny vyrazily v neočekávaném směru, jednou k rebelii, podruhé zas jinam.

Měly problém vystupovat v některých scénách?

Ne. Postupovali jsme krok za krokem, detail po detailu. Z milostné scény, ve které hraje Ece, panikařil celý štáb kromě herečky. Elit je plnoletá a má hereckou zkušenost. Pro rodiče Güneş jsem zase vytvořila seznam všeho, co při natáčení jejich dceru čeká. Například to, že bude natáčet v plavkách nebo podprsence, nebo že bude konfrontována, alespoň skrze svoji postavu, se smrtí milované osoby. Některé scény obsahovaly ve scénáři více hrubých výrazů než výsledný film. A byla tu i scéna, kdy se všechny dívky ostříhají, což bylo pro ně velmi těžké. Samozřejmě, že jsme věděli kam můžeme a nemůžeme zajít a občas jsme museli brzdit, ale myslím, že by udělaly cokoli, o co bych je požádala. Měly ke mně absolutní důvěru a dokázaly zajít hodně daleko. Byly zcela bez zábran.

TISKOVÝ SERVIS:

Hedvika Petrželková,

Film Distribution ARTCAM,

tel. +420 776 167 567,

email: hedvika.petrzelkova@artcam.cz,

www.artcam.cz